

NAGYVÁRAD

Főszerkesztő HEGEDÜS NÁNDOR

Felelős szerkesztő MARÓT SÁNDOR

Uj fuziók tárgyalások az ellenzéki pártok között

A nemzeti- és parasztpárt, Jorga és Argetoianu fuzió tárgyalásai

A „Viitorul” legutóbbi számában foglalkozik az ellenzéki pártok között megindult újabb fuzió tárgyalásokról. Miután a nemzeti pártnak nem sikerült a fuzió Jorgával és Argetoianuval, most újból a parasztpárt felé fordultak. Már két hónappal ezelőtt a parasztpárt határozott ajánlattal fordult a nemzeti párthoz. Nehány levél, két jegyzőkönyv, ennyi volt az egész. A fuziót nem lehetett keresztülvinni, mert Maniu és Vajda nem mondtak le reakciós koncepciójukról. Röviddel a szakítás után a nemzetiok demagógiát kiáltottak a parasztpártra, azok pedig két színűnek titulálták ezeket. Most újból felvették a tárgyalásokat. Valószínű, hogy egy parasztpárt, mint a nemzeti párt engedelnek eddigi álláspontjukból. A Vi-

torul valószínűnek látja, hogy a két párt vezetői között fentálló személyi ellentétek újból meggátolják a megegyezés lehetőségét.

De ezzel egyidőben fuzió tárgyalás indult Jorga és Argetoianu között. Ezek a tárgyalások sokkal kilátásosabbak és komolyabbak, tekintettel arra, hogy mindkét parlamenti csoport jól tudja: egyedül sohasem fognak eredményeket elérni. A két párt egyesíteni fogja sajtóorgánumait is és valószínűleg csak a Neamul Romanie fog megjelenni. Az argetoianuisták az egész párt vezetőségének egyharmadát adnak, úgy, hogy a vezetőszerp továbbra is biztosítja lesz Jorgának — ha a két párt elmentéses mentalitását sikerül közömbösíteni és egy kalap alá hozni.

Egy évig is eltart az angol—orosz konferencia

Az amerikai magántőke résztvehet a német kölcsön jegyzésében

A külpolitikai hírek közül különösebb érdeklődésre tarthat számot az a londoni hír, mely elsőnek az Evening Newsben látott napvilágot.

Mint Londonból jelentik, az Evening News közli a szovjetdelegáció egyik tagjának nyilatkozatát, mely szerint

az orosz—angol konferencia esetleg egy évig is eltarthat, de mindenesetre sokáig fog elhúzódni.

A besszarabiai kérdés elintézését az angol—orosz konferencia eredményeivel vélték összekötni. Ha ez tényleg így van, ebből csak az következhet, hogy Oroszország sokáig nem fogja bolygatni még Besszarabia ügyét, mely Románia s az európai hatalmak szempontjából ugyan már egyszersmindkorra elvégeztetett.

London, április 23. A Reuter-iroda értesülése szerint az angol kormány rövidesen válaszolni fog a jóvátételi bizottságnak. Álláspontja előreláthatólag az, hogy a szakértői jelentést oszthatatlan egésznek kell felfogni. A szövetségközi adósságok megvitatása s a garanciakérdés később kerülhet tárgyalásra.

A francia—román szerződés

Párisból jelentik a Radornak: Duca külügyminiszter az utóbbi napokban több ízben folytatott tanácskozást a francia külügyminiszterrel a román—francia szerződés ügyében.

A L'Intransigent című lap szerint Duca és Peretti dela Rocca külügyi államtitkár közt folytatott tanácskozások során a román—francia szerződés kérdése került megvitatásra, amely szövetség egyáltalán nem lesz olyan, mint a francia—cseh

Newyork, április 23. Coolidge elnök az amerikai sajtószövetség lakomáján beszédében kijelentette, hogy kezdeményezni fogja a világkonferencia egybehívását a fegyverkezés korlátozásával s a nemzetközi jog kodifikálásával kapcsolatban. Végül kijelentette, hogy az amerikai magántőke résztvehet a német kölcsönben.

A Lengyelországnak nyújtandó 300 milliós líra kölcsönt, — tisztelesen tuljegyzték.

Londonból jelentik: Lloyd George egy vidéki liberális gyűlésen teljesen tévedésnek mondta azt a híresztelést, hogy a liberális képviselők szembehelyezkednének Asquitthal, Asquith, mint a párt vezére teljes bizalmat élvez.

Athénből jelentik a Radornak: Az Egyesült Államok és Belgium kormányai elismerték az új török köztársaságot.

Londonból jelentik: A független munkáspártok a yoki konferencián elhatározták, ajánlani fogják, hogy Európa valamennyi nemzetét az Unio mintájára egyesítsék.

szlovák szerződés, de inkább fog hasonlítani a francia—lengyel szerződéshez.

Bukarestből jelentik: Bratianu miniszterelnök konstantinápolyi utja véglegesen elmarad, mert felesége rosszul érzi magát és a szobát kénytelen őrizni. A Traian császár nevét viselő közös javítási munkálatai is hozzájárulnak az ut végleges elmaradásához. A miniszterelnök értesítette miniszterkollegáit, akik utjára elakarták kísérni, hogy a kirándulás elmaradjon.

Van-e erdélyi magyar irodalom?

Körülbelül két hóval ezelőtt a Keleti Ujságban Ligeti Ernő fölvetette a kérdést, mit mutat fel öt év eredményeként az erdélyi magyar irodalom? A téma körül eleven vita keletkezett s Franyó Zoltán aradi revüjében Erdélyi Délibáb címen a maga egyéni kommentárját abban összegezte, hogy Erdélyben vannak ugyan írók, de specifikusan erdélyi magyar irodalom, olyan irodalom tehát, ami lelkében, felfogásában, formájában a magyarországitól elütő sajátosságokat tüntetne fel, ez idő szerint nincs.

A „Nagyvárad” husvét-i számában felkérőzködött a különben már letárgyalt kérdés s egy cikk azzal vitriolozza le az erdélyi magyar írókat, hogy Franyónak tulajdonképpen ezt kellett volna mondania: „Erdélyben csak olyan magyar írók élnek, akik íróknak nevezik magukat. Őnhittel, nimbuszepilepsziasok”. Aztán meg, hogy Erdély egész magyar kulturája néhány „íróféle, művészkedő” ember, semmi több.

Nézzünk mélyére egyszer a kérdésnek mi is.

Más az, ha Ligeti Ernő, vagy Franyó Zoltán kétségbevonják az erdélyi magyar irodalom specifikus vonásainak hiányát s más az, ha Bárdos László állítja, hogy sorainkban csak olyan írók élnek, akik valóban csenevész cserjék, de fenyőknek álmodják magukat.

Üres vád-e az erdélyi írók panasza, hogy megélhetésükhöz hiányzik a könyvet vásárló közönség, mint ahogy a cikk állítja? Szerinte a közönség betűhűségére vall a napisajtó életképe. Erdély olvasói várva-várnak egy-két regényt, novellát s annyi olvasó van az itteni magyarság soraiban, hogy a megmaradt Magyarországon sincs több. De — mondja még a cikk, — az erdélyi magyar író nem ir gondolatja: amit írnak, az nem irodalom.

Ezrekre az érvek igen egyszerű ellenargumentumok kínálkoznak. A napilap olvasás nem jelenti még, hogy a közönség könyvet is vásárol. Napilap nélkül ma sokkal kevésbé élhet az erdélyi ember, mint ezelőtt. Kell neki a napisajtó, nem azért, mert irodalmat akar, de mert tájékozni óhajtja magát lakásügyben, rendeletek között s az élet ezer mindennapi bajaiban. Ha ezenfelül friss értesüléseket kap más eseményekről s olykor izelítőül lektúr is kijár számára, annál jobb, de a napilapot olvasóik kilencvenkilenc százaléka bizony nem az irodalomért vásárolja. Kétséges, hogy Erdélynek túlsok könyvolvasója volna. A könyv európaszerzte megrágnak, könyvet venni lukszus, könyvet kiadni csaknem képtelenség. Németország 70 százalékkal termel kevesebb könyvet, mint 1918. előtt, a budapesti kiadásokra pedig jellemző, hogy például Móricz Zsigmond könyvei az összeomlás előtt 25—30 ezer példányban jelentek meg, ellenben két évvel ezelőtt kiadott Tündérkert című regénye, mely egyike legjobb munkáinak, a könyv vásárló közönség összezsugorodása következtében mindössze háromezer példányban bátorkodott ki a könyvpiacon.

Mennyi könyvvásárlóra számíthat az erdélyi magyar író egy elszegényedett, létszámában is súlyos vérvesztéséget szenvedett közönség részéről, mikor az itteni magyar lakosság ötödörészét sem teszi ki a magyarországinak s mikor a mi irodalmunk öt év alatt az idő rövidségénél fogva, sem dobhatott ki magából Móricz Zsigmondokat, az könnyen elképzelhető. Nem áll tehát, hogy a közönség venne könyveket, de az írók nem írnak, csak ostromozzák közönségüket. Nem áll, hogy nincs regény, nincsen novella. Bárdos Lászlóval egy szerkesztőségben dolgozik Gulácsy Irén, hogy egyebet ne említsünk hirtelenében. Gulácsynak évek óta készen áll egy nagyszerű regénye; nem tud rá kiadót kapni. Megjelent a regény folytatásokban egyik erdélyi lapban. A regényt, a mohón érdeklődő közönség soraiból Bárdos László, aki keresve-keresi az erdélyi magyar irodalmat, annak dacára sem olvasta, hogy mégis csak egy redakcióban dolgozik a kifizető íróval. Hogy ítéletet ilven s a Királyhágón túli írás még lazább ismeretével rendelkező újságíró, egy erdélyi irodalomról? Azt mondja továbbá a cikk, hogy akik Budapestről közelebből kerestek megismerést a mi irodalmunkkal, csakhamar kiábrándultak belőlünk. Nem lenne szíves a cikkíró megnevezni, kik voltak ezek a szegény kiábrándulók? Tudunkkal a megismerés céljával egyedül Heltai Jenő járt Erdélyben az Atheneum megbízásából. És Heltai Jenő lekötött két regényt s egy verseskötetet.

Senki sem állítja, hogy a fiatal erdélyi irodalom a legmagasabb budapesti klasszissal ekvivalens kvalitásokat és kvantitásokat adott volna ezidig olvasóinak. De más mértéket kell használnom ma még Kolozsvárott és Marosvásárhelyen, mint amivel mérünk Budapesten. Elvégre ha abszolút mértéket használok és mondjuk regényírásban Dosztojevszkyt, vagy Francot használom mértékül, nem tudom ki látszik ki a porból a ma élő budapesti magyar regényírók soraiból? Tény az, hogy közöttünk sem Dosztojevszky, sem Anatole France eddig nem jelentkezett. Nem jelentkezett Móricz Zsigmond, vagy Ady Endre sem. De ne felejtjük, hogy odaát Magyarországon Petőfi óta vártak Adyra s legalább Mikszáth óta Móricz Zsigmondra. Nehéz lenne nekünk, kezdő rendezkedésünkben, egy rombadőlt kultúra fölött ugyanoly momentumot emelni öt év alatt, amit Magyarországon évszázadok alatt építettek. Az erdélyi magyar író ezenkívül félkezével újságíró-munkát, vagy más kenyérkereső foglalkozást kénytelen fizni s irodalmat akkor művelhet, amikor ideje marad. Így is: öt év alatt olyan publicistái nőttek a romániai magyarságnak, mint Paál Árpád, Osváth Kálmán, olyan novellistái mint Nyíró József, Sipos Domokos, Gulácsy Irén, költői mint Aprily Lajos. Ne beszéljünk arról, hogy Berde Mária, Ligeti Ernő s még egy jó feltűtő név az integráns magyar irodalom idején Budapesten is számbavett értékek voltak. Ezekre az írókra rálovöldözní a vádat, hogy maguk nevezték ki magukat íróknak patológiai ambícióból, igen nagy merészség. Ezek az írók, túl a belletrisztikán az erdélyi kultúra más terepein is vívtak olyan derekas harcokat az ittmarat magyarság érdekeiért, hogy vagy feleletesség, vagy rosszindulat szükséges a feltételezéshez, hogy a „magunk maradtunk a szobában” helyzetét örömmel üdvözölték volna. Bármily gyér szálakkal kapcsolódik író a közönségéhez, azt igen hamar megtanulja, hogy hasonló magáramaradással nem konkurenciától szabadul, hanem maga alatt vagdossa a fát. Mert ha a közönség nem olvashat Molnár Ferencet, Herczeg Fer-

rencet s más akkreditált írókat, lassan teljesen leszokik az olvasásról. Viszont legyen benne valaki a könyvvásárlásban, pesti írók mellett mégis csak megveszi, ha kuriózumként, az erdélyi írókat is.

Kár volt és ártalmas volt a Nagyvárad husvéti cikkével pálcát törni az erdélyi írók fölött.

K. D.

A parasztság nem adja át a nagyvárad papság földjét

As agrártörvény értelmében tudvalevően minden parochialis papnak, lelkésznek 32 hold föld, a kántornak 8 hold, a templomnak 10 hold és minden iskolának hasonlóan fenntartási célokra 16 hold föld osztandó ki.

A nagyvárad kisebbségi papoknak és lelkésznek a káptalani birtokokból ilköd s a Nagyváradal szomszédos Szent András közelében mérte ki a járási agrár-bizottság a földet. A földosztás azonban csak részlegesen történt meg. Az iskolák részére a tizenhat hold föld kiutalását mindenek előtt megtagadta a bizottság azaz az érveléssel, hogy csak falusi iskolák részére intézkedik a törvény, a városi iskolák maguk kell, hogy fenntartsák magukat. Az iskolák fenntartó hatóságai az intézkedés ellen a a miniszterhez fordultak felelőzéssel.

Továbbá tíz holddal kevesebbet kapott minden parochia, a törvény előírásától eltérően. A pap 32, kántor 8 és templomfenntartás 10 holdja, összesen ötven hold. A bizottság azonban csak negyven holdat mert föl a jelzett birtokrészeket s nem nevelte meg, hogy a tíz hold kiene a rovására eszék, hanem minden egyháza maga kell, hogy intézkedjen a tíz hold minus elosztása felett a pap, kántor és templom földjén.

A bizottságnak a tíz hold kiutalásának megtagadására az volt az érve, hogy nem áll több föld rendelkezésre, tehát egyelőre a tíz holddal minden parochiának adás kell, hogy maradjon.

Mindenkinek még valahogy később korrigálható lett volna, azonban a helyzet az, hogy a parochiák a nekik kiosztott ötven holdat nem tudják egyelőre birtokba venni, mert a parasztság már birtokon belül van, nagyrészt szántott-velelt rajta és egyáltalán nem hajlandó átadni. A szentandrási és ikledei parasztságnak egy régebbi rendelkezéssel kerütek a birtokok tulajdonába s az agrár-bizottság intézkedését nem hajlandó tudomásul venni. Vagyis az egy vitás, amely felett szintén fontos fórumoknak kell dönteni, addig azonban a nagyvárad parochiák a nekik kiosztott földet nem használhatják, mert a parasztság minden eszközzel kézzel megvédeni jogosnak vált birtokát.

Pofozkodás a színház előtt

Nem kezdhetem úgy ezt a cikket, hogy boldondó áprilisi napsugár játszott a színház bejáró előtt álló színpadszéppel. Ellenkezőleg. Borongós áprilisi nap délelőtt volt tegnap, amikor fázósan húztak magukon szorosabbra a kabátot a színpadok és bizony nem volt tavaszi hangulat a színház körül. Rossz hangulat volt, magunk a színpadok a „Mihályiné két leánya”-ból és egykedvűen várták a történeteket. Mert szinte tudták, hogy valami fog történni. Nemcsak az meg is történt.

Tegnap délelőtt valami egyéni összeakadályozás kapcsán Fratta Géza és Pattantyus Manó összepofozkodtak. Nem kérdezzük ki a hibás, azt a színházi bíróság fogja eldönteni. Mi csak azt tartjuk, hogy nem reklám már a színészeknek — különösen nem a romániai magyar színészeknek — ha egyéni életük dolgát a nyilvánosság előtt intézik. Pofozkodjanak ott, ahol nem látja őket senki, az a színházat ne vigyék az utcái botrányok középpontjába. A színházi törvényszék egyébként, amelynek tagjai komolyan veszik hivatalukat, a napokban tárgyalja Fratta—Pattantyus botrányát és szigorúan megpörtölik a tekintélyt romboló színészeket.

Reclam nélkül is szövet

és bélésszerű különlegességeink a legolcsóbbak, dus választék!

HAVAS és GRUNFELD

posztóáruház, Str. Avram Jancu (volt Kossuth-Lajos-utca) 8. szám. (Sas átjáróval szemben)

Megérkeztek

a szebbnél szebb

tavaszi ujdonságok

női kalapok, bécsi ruhák, pongyolák, blusok, aljak és gyermekruhák

Havasi

„Párisi divatáruházába”
Strada Nic. Jorga (Zöldfa-utca) 8. szám.

Uj! Angol és francia Uj!

női divat szalon

Fleisz Károly

Str. Gojdu (Bathory Odön-utca) 11. sz. alatt

Köpenyek, kosztümök, utcai és estélyi ruhák
mar 700 Leitől kezdve készülnek a legutolsó
divat szerint, elsőrendű kivitelben.

Luca P. Niculescu

nagyvárad fiókjához
Bul. Reg. Ferd. No. 11.

Nagymennyiségű tavaszi és nyári áru érkezett. Az eddig előírt olcsó árakból, csak a husvét ünnepeikig még

10%

engedmény

Viszontelárusítók nagy árkedvezményben részesülnek.

A tavaszi divat ujdonságai megérkeztek!!!

Női és férfi szövetek, kosztüm, ruha, kabát és öltönyökre. **Divat Crepek, Crep-de-Chine, Marocain, Epongeok. Cziller Imre nagyáruház.**

A Coroiu-ügy

Dr Gocan Simon főinspektor tegnap nyilatkozatot küldött be hozzánk s ebben felhív bennünket, cáfoljuk meg, mintha ő lapunk mai számában foglalt kijelentéseket megtette volna, minthogy ő ezeket egyáltalában nem tette meg.

A főinspektor úr cáfolatát készséggel leközzöljük anélkül, hogy melléje csatolnók ama munkatársunk, kijelentését, aki dr Gocan Simon úrral beszélgetett és vele az interjút csinálta.

Tesszük ezt azért is, mert a Coroiu ügyben többé semmiféle nyilatkozatnak, reflexiónak, vagy interjunak helyet nem adunk, semmiféle kijelentésre, vagy cáfolatra nem reagálunk. A vizsgálat eredményéig ebben az ügyben senkinek nem állunk rendelkezésére. A Coroiu-ügy a vizsgálások felderítése mezejéről már személyes, felekezeti, sőt politikai és világnézeti térre ment át, nekünk pedig mindehhez semmi közünk. Ez az ügy nem a Nagyvárad ügye és nekünk egy jöttával sem fontosabb, mint bárkinék, aki a közélet tisztaságát óhajtja.

Modern gyermekétáncok

Az elvárásolt királyleány a Kath. Körben

Mi ragadná meg jobban a gyermek fantáziáját, mint az alvó csodapalota, ahol hétszáz esztendő óta alszik egy királykisasszony s várja a felszabadító királyfit.

Ennek az örökszép mesének meglevenítésére vállalkozott a nagyváradi Mircea-egylet s vezetői közül a fáradhatatlan Szőke Sándorné, az áldozatkész Horváth Árpádné és a mindig önzetlenül dolgozó dr Candrea Jánosné, nagy előkészülettel hozzák színpadra a gyermekből műsorának szereplőit.

Bababál lesz április 28-án délután a Kath. Körben, gyermekszótól lesz hangos a terem, amelynek színpadán káprázatos jelenetek váltakoznak a nézők előtt, csupa érdekesség és szenzáció, vidám tréfák és derűs mutatványok, amelyekre sokáig emlékezik majd a kisközönség, a gyermekszobákban nagyon hosszú ideig tárgyalják a bababál cseményeit. Sok-sok látnivaló, tánc és a Csodakastély csodás története, ének, szavalt, tánc és móka lesz a program, amely maga elegendő lesz arra, hogy a bababál sikerét garantálja. Nem is csodálkozzunk azon, hogy a gyerekek mindenütt ostromolják szüleit a bababál jegyért. A táncokat Antalfi Margit és Kovácsné-Fitzner Ilona tanárnők tanították be, csupa új számokat mutatnak be, milyen a modern gyermekétánc.

KEPES ELEK

orvosi kötszerész, Sas-passa 20. szám

Saját készítményű **SÉRVEKÖTŐK, HASKÖTŐK,** speciális kötszerek, női és férfi övzerek

Parfümök az összes létező illatokban, dekanter kimérve kaphatók **Farkas István Apolló drogériájában**

Nagy husvéti vásár! hallatlan olcsó árakkal

HOROVITZ

Színházi Cukorka Áruházában, Oradea-Mare, Str. Teatrului (Színház-utca) 4.

Ma tárgyalják a selyemcsempészést a törvényszéken

Ma tárgyalja a nagyváradi törvényszék a selyemcsempészéssel vádolt kereskedők ügyét. A vádirat, amelyet Sovrea Valér vezető királyi ügyész szignált, a következőket mondja:

Vádat emelek Barna Jenő, Hollós Jenő, Spitzer Béla, Szilágyi Ernő nagyváradi kereskedők és Balla Béla szállító ellen a Btkv. 192. §-ába ütköző s 196. §-a szerint büntetendő csempészés cselekmény miatt felbujtói minőségben, továbbá Révész Ernő, Schreier Jakab, Oros György, Toda Temeter és Marconescu Sándor ellen, mint büntetési segédek ellen csempészés vétsége miatt.

Az első öt vádlott azzal követte el a vétséget, hogy a 6—10. alatt felsorolt vádlottakat rávette arra, hogy éjnek idején az ország elrejtett részein 122 kilogramm és 500 gramm Bécsben vásárolt selymet csempésszék át a határon és ezzel ne fizessenek törvényes illetékeket. A 6—10. alatt felsorolt vádlottak engedtek a rábeszélésnek s a kapott jutalmért áthozták a határ rejtett helyein a jelzett selymennységet s átadták az 1—5 alatt felsorolt vádlottaknak.

Az ügyiratokból megállapítható, — mondja továbbá a vádirat, — hogy Barna,

A városi főszámvevő rendszeres gazdálkodást kér a tanácsosoktól

Buclo polgármester a magyar szintársulat segélyezéséért

A városi tanács tegnapi ülésén Fildán József aljegyző beterjesztette Firu Miklós iskolai igazgató kérését, aki egy monografiát írt Nagyváradról és ennek kiadásához kért segélyt. A tanács, tekintettel arra, hogy egy monografia megírására a költségvetés 50 ezer leit irányzott elő, ebből 15.000 leit kiutal Firu Miklós azzal, hogy annak ellenében 50 könyvet bocsájtson a városi könyvtár és iskolák rendelkezésére.

Parlagi Lajos színikigazgató segélyt kér a várostól. Már eddig is huszonnégy előadást rendeztek a román társulatok és a magyar társulatnak ebből igen nagy kára van. A 24 előadás kártalanításáért 24 ezer leit kér, amely összegből 12 ezer leit azonnal befizet a színházba tartozására. A színbizottság is támogatja Parlagi kérését.

Dr Mangra főügyész kijelenti, hogy az érvényben lévő szerződések és a concessió értelmében Parlagi segélyt ilyen címen nem kaphat, azonban tekintettel arra, hogy olyan román előadás is volt a színházban, amelyre nem volt miniszteri autorizáció, méltányosnak tartja, hogy a magyar társulat részére a rendelkezésre álló alaptól 24 ezer leit segélyt utaljanak ki. Vostinár ellene van ilyen segély kiutalásának.

Buclo polgármester: Ne felejtsek el az urak, hogy a városnak a román szintársulatok mellett segélyeznie kell a magyar színészettel is. A maga részéről ajánlja, hogy adják meg Parlaginak a kért segélyt.

A tanács megszavazza Vostinár főjegyző ellenszavazatával szemben a segélyt Parlagi részére.

Ezután Kőszeghy főmérnök a Kispac parkirozására beérkezett ajánlatokat

Hollós, Spitzer, Szilágyi megbízták Balla Bétát szállítót, hogy tilos úton hozzon át Magyarországból Romániába különböző selymenneműeket, amelyeket a kereskedők Bécsben vásároltak. Balla Béla érintkezésbe lépett Révész Ernővel s ez Schreier segítségével, aki üzletszerűleg foglalkozik csempészettel, megnyerte Oros, Toda és Marconescu földművesek segítségét és Kineses nevű magyar vasutas segítségével különböző alkalmakkor, amelyek a kihallgatási jegyzőkönyvekben vannak felsorolva, tényleg átcsempéssztek rejtett helyeken selymet. A 122 kgr. 500 gramm selymet Kőtegyánnál csempéssztek át, Oros lakásánál, amely 800 méternyire fekszik a határtól s innen Oros és Schreier szekéren szállították be Nagyváradra. A szállított áru vámilleték alá esett volna. Miután kiterjedt szervezetről van szó, a cselekmény magában foglalja a csempészés ismérveit és így a vádemelés jogosult.

Ehhez csatlakozik a külön vádirat dr Vas Izsó ügyvéd ellen megvesztegetés büntette miatt azért, hogy Nagyszalontán a vámfőnöknek 350.000 leit adott át, hogy az előbbi ügyet hagyja abba.

ismerteti. Legelőnyösebb a Rosenberg Izsó és Fia cementárgyár r.t. ajánlata. Ez a cég 2.329.619 lei 42 banniért végzi el az összes munkát. Ezzel szemben a Román Melocóművek 2.707.656 leit, Szarvas és Klein-cég 2.493.184 leit és a Bitumen R.T. 2.653.566 leit kér. A Rosenberg-cég már igen sok cementezési munkát végzett a város részére és mindenkor megvoltak azzal elégedve.

Tekintettel azonban arra, hogy a költségvetésben csak másfélmillió lei van felvéve erre a célra, kéri, honnan lehetne fedezni az előállott 829 ezer lei különbséget.

Szücs Géza főszámvevő ajánlja, hogy valami rendkívüli bevételi forrásból fedezzék a különbséget. A házberfelemelés folytán körülbelül egy félmillió leiel több lakbérérték-taxa fog befolyjni, ezt arra a célra lehet fordítani.

Benedek pénzügyi tanácsos bejelenti, hogy a következő tanácsülésre részletes laboratóriumot dolgoz ki, honnan kerítsék elő a pénzt.

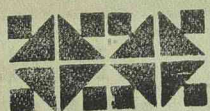
Ezzel kapcsolatban Szücs Géza főszámvevő annak az aggodalmának ad kifejezést, hogy a város háztartásában a mai gazdálkodás mellett zavarok állhatnak elő. Az egyes ügyosztályok ugyanis azon a címen, hogy a költségvetésben felezet van, igen nagy összegeket költenek.

Igy például Kőszeghy főmérnök a napokban csak fűmagra hatvannyolcezer leit utalt ki.

Az tény, hogy a költségvetésben van felezet, de nem folyik be annyi, hogy ebből a mindenkori kiadást fedezhessék majd a későbbi hónapokban is és azt viszont nem akarja, hogy a kiutalásban fennakadás történjen.

A főszámvevő arra kéri az ügyosztályokat, lehetőleg mérsékeljék költségeiket.

„Megjöttek a temesvári huszárok” és „Ahogy engem ver az Isten”, két népszerű magyar nóta. Kapható a Hegedűs Hirlapiroda zeneműoszlályában.

Művészi fényképek
Weisz és Miklós
Apolló-palota

Mit vásároltak a nagy képzőművészeten?

A Katolikus Kőr földszinti termében rendezett képzőművészeti kiállítás — mint már hírt adtunk róla — csak a román husvéti ünnepek után fejeződik be. Eddig igen sok érdeklődő tekintette meg a világhírű mesterek alkotásait, amelyek ma újabb értékes vásznakkal szaporodtak. Az expozíció, amelynél szebbre és nívózabbra nem volt még példa Nagyváradon, új megvilágításba helyezte a közönség értékelését az igazi pictura felől. Rippl-Rónainak, Vasváry Jánosnak, Magyar-Mannheimernek, Csók Istvánnak, Kádár Bélának, Fényes Adolfnak, Szőnyi Istvánnak, Gláts Oskárnak és Iványi-Grünwald Bélának ilyen kollekciója még nem volt Váradon s érthető, ha a kevésbé hozzáférhetőket is frappirozza. Eddig néhány igen értékes vászonnak akadt vásárlója. Megvette egyik művészetről ismert váradai bankigazgató Fényes Adolfnak gyönyörű alkotását, a „Szerelemes kertjét“, továbbá Rippl-Rónaynak megkapta portré-fanumát, a „szencsági szent“ „Celestét“ s végül Kádár Bélának pompás kompozícióját, a „Nőrablást“. Ekkelt az egyik kedvesen finom Gláts kép is, a „Szép kép“, amelyen a bámulatos gyermekarc annyi lelki mélységet takar. A legismertebb váradai fa-nagytermelő megvásárolta Vasváry János expresszionista kompozícióját, a „Boldogság kertjét“ és Kádár Bélának érdekes és újzerű felvételén megrajzolt „Hid“-ját. Ekkelt még Iványi-Grünwaldnak egy nagyszerű plein-air kompozíciója női aktokkal és Magyar-Mannheimernek egyik bravuros technikával megfestett tájképe. Ezenkívül a kiállító piktorok több más képének megvásárlása körül tárgyalások folynak.

Tisztviselők lakbéré

Ismét egy új nehézség, új gond, ami nyugtatná teszi a tisztviselőt amúgy is bizonytalan és gondterhes életét.

A pénzügyminiszter, nem tudni mi okból, egy határozattal, hogy a tisztviselők nem mint előzőleg, hanem a hónap 20. napján adják ki a pénzért. Már e hónapban ötödikén jutottak a fizetéshez, a jövő hónapban 10-én s két hónappal később és ezután a hónap végén kapják a fizetést. Még egy nagy változás történt a fizetések kiadásában. Eddig negyedévenként előre kapták a lakbért a hivatalnokok, az állam mintegy összegyűjtötte számukra a lakbért s előlegezte. Most minden járandóság havi részletekben jut a kezükbe, tehát a lakbér is.

Ebből az a szomorú helyzet áll elő, hogy huszadikán már nem lévén pénze a tisztviselőnek, mikor hozzájut a fizetéshez és lakbérhez, felszaporodott adósságait rendezni a fizetésből. Lehet, hogy törleszt valamit a lakbérre is, de könnyen megesik, hogy hátralékban marad. Mi lesz ebből, azt elképzelni nem nehéz. Vízszál, felmondás, per, kilakoltatás.

De a miniszter arra sem gondolt, hogy van egy lakbértörvény, amely a tisztviselővel szemben csak egy esetben engedi meg a kilakoltatást: ha nem fizeti rendszeresen a bért. Már most a lakbér a törvény szerint másodikán delig fizetendő s eddig fizette is a tisztviselő. Huszadikán kapván a lakbért, másodikán nem fizethet, mert miből fizetne? Nincs a tisztviselőnek felretett pénze. Hova forduljon? A háztulajdonosnak viszont fizetési kötelezettségei vannak, esedékes a kölcsön kamata, az adó, illeték és egyéb tartozások. Hogyan lehet tőle kivánni, hogy várjon huszadikáig, bár tudja, hogy a tisztviselő szívesen fizet, ha van miből. De miből fizessen a hó elején, ha a végén kapja a pénzt? S el lehet azt képzelni, hogy ha 20-án hozzájut a fizetéshez s a lakbérhez, elsejé meg tudja tartani a lakbérre szükséges összeget, mikor ezer felé van hálva a pénznek.

Jogászságuk állítja, hogy ebből a helyzetből új baj származik természetesen a tisztviselőkre. Új baj. A házigazda követeli a lakbért,

mert erre a törvény jogot ad, kellő időben, a lakbér-tisztviselő hivatkozik a miniszteri rendeletre, amely havonta 20-án engedélyezi a lakbér egy havi részletét. Mi lesz a negyedévi lakbérrel? Hogy spórolja össze a tisztviselő?

Kérdések ezek, amelyekre nem gondolt a miniszter. Nem lehet más megoldás, mint az, hogy az állam a hó elején előlegesen a tisztviselő s a negyedévi lakbért a tisztviselőnek.

A vergődő sárkány

Beethoven második szimfóniája

— Első közlemény —

Beethovennek éppen úgy kifutott a gunyból és gáncsból, mint a többi nagyoknak, akik ki-leptek a sablon vágányából és újak, eredetiek mertek lenni. A filiszter kritika nem tudta megbocsátani Beethovennek, hogy ellenére minden hagyománynak, kettős fafuvók, sőt újabb kürtök és harsonák alkalmazásával egyensúlyt teremtett az orkeszterben a vonósok és fuvók között. Pedig Beethoven e zseniális újításával magasztosabb zenei gondolatot változtatásban, dúsabban, grandiozusabban tudta formába önteni és kifejezésre juttatni. Amit Haydn papa nem dicsőítendő kezdte, azt Beethoven, az ifjú óriás a maga merész újításával tetőzte be: Készen adta át utódainak a modern orchestert.

A konzervatív fellegzős különös élességgel fordult ellene, mikor az 1803. évi április hónapban a bécsi An der Wien színházban bemutatták a költő II. Szimfóniáját. E műben ugyanis már erősen megmutatkoznak az oroszánkörmök. Új hangzatok, az eddigől elütő, pazarul változatos formák ragyogó köntösbe öltöztetett fenséges zenei gondolatok lepik meg a hallgatót. Beethoven a Haydn és Mozart által híven megörözt szónátá tételeket se veszi át, mert e II. Szimfóniájában már mellézi a Menuetto-tételt és e helyett a frissebb, pittoreszkebb Scherzót alkalmazza.

Eznyi merészséget nem lehet büntetlenül elkövetni, a kritika nem tudja követni a zseni szárnyalását, művészi horderejét és a bemutató után elnevezi a művet „vergődő sárkány“-nak, mely „nem akar meghalni, hiába csapkod dühösen maga körül.“

Ezt a „vergődő sárkány“-t készülnek bemutatni filharmonikusaink az április 30-iki hangversenyük egyik számaként. Ezt a fenséges opuszt, amely kimondott programot nem vall, szubjektív érzésekre, vagy tárgyi vonatkozásokra nem utal, de mégis mint művészi becsű munka a szimfónia irodalom egyik remeke.

A Beethoven analízis egyik tábor a azt tartja, hogy a költő e művében teljesen szakított a szubjektívizmussal, mert hiszen ha 1803-ban, a szimfónia komponálása idején igazi érzéseit akarta volna kifejezni, akkor fülbajának ez időbeli súlyos rosszabbodása miatt bizonyára csak sójt és fájdalmas hangulatot tudott volna visszatükröztetni, nem pedig annyi életörömet, amennyitől a mű duzzad. A költő tehát felülemelkedett érzéseinek és elvonatkozva emberiségétől, csak a művészet magasztosabb régióiban szárnyalt.

Ezt a magyarázatot persze nem fogadjuk el. Beethoven olyan markáns egyéniség, aki énjét egy pillanatra se választotta el költői munkálkodásától. Igen találó tehát a Romain Rolland meghatározása, aki a híres Beethoven-essayben így ír a műről: Az 1803-ból való második szimfónia Beethoven ifjúkori szereimét tükrözi vissza, érzé az ember, hogy akaratlaan határozottan urrá lesz fölötte. Ellenállhatatlan erő őrzi el a szomorú gondolatokat. A finalé az élet pezsgése hatja át. Beethoven boldog akar lenni: nem tud beletörődni abba, hogy szerencsétlenségét gyógyíthatatlannak tekintes: gyógyulni akar, szeretni akar. Tulárad benne a remény.

A szimfóniát tehát az életakarát és a remény szimfóniájának nevezhetjük.

A mű részletes taglása legközelebb következik.

Pásztor Bertalan.

Husvétii olcsó vásár

Molnárnál

Bul. Reg. Ferdinand (Rákóczi-ut) 9.

I. a fátoly harisnyák 69 Lei

I. a Mouslin harisnyák 59 „

I. a férfi sokni 50 „

Divatnyakkendők

óriási választékban

Divaternyő különlegességek

Mindenütt azt hallani

hogy a legmodernebb ruhák szolid árak mellett

Dávid és Kohn

uri szabónai szerszámok be,

Str. Alexandri (Teleky-utca) 4. sz. a.

Olcsó husvétii vásár!!

Női pongyolák — — 150 Leitől

Női szövet ruhák — — 900 „

Női szövet aljak — — 200 „

Női kabátok — — 550 „

Gyermekeknék — — 60 „

Model áruház

Str. Vlahuta (volt Szt. János-utca) 6

Mélyen leszállított árak Haas Lipót Linoleum-üzletében

Oradea-Mare, Str. Regele Ferdinand 5

Telefon 4-63

Férfi és női gummi esőkabát	Leitől
prima minőségben — — —	850.—
Viaszos vászon asztallerítő	80.—
Futó szőnyeg prima minőségű méterje	85.—
Ágyelétráló bevégzett szőnyeg	125.—
Ebédülő szőnyeg kétoldalt használható 200×300	1250.—
Valódi gypaju laposirre ebédülőszőnyeg 200×300	2950.—
Linoleum futószőnyeg méterje	167.—
Linoleum ebédülőszőnyeg 200×250	1250.—
Olomantakaró 160—300	1650.—
I-a Cocus szőnyeg méterje	100.—
Bőrvásznak kárpitosok és kocsigyártók részére erős minőségben	145.—

Butorok
nagy választékban érkezték!

WALLERSTEIN FERENC UTODAI
DANIBERG és WALDNER
Butorok a Strada Nicolae Jorga (Záta-utca) 19. szám

Hálók
ebédülőkriszbák, szalónok!

UJDONSÁGOK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Strada Printul Carol (volt Szilágyi Dezső-utca) 6.
Kiadótulajdonos: Sonnenfeld Adolf Részvénytársaság
Telefon 33.

Előfizetési díj helyben egész évre 600 lei, félre
300 lei, negyedévre 150 lei, egy óra 50 lei; vidéken
egész évre 720 lei, félre 360 lei, negyedévre 180 lei,
egy óra 60 lei.

Előfizetéseket és hirdetéseket elfogad a kiadóhivatal
és a Hegedűs Hírlapiroda, (Telefon 12-13)

A román husvéti ünnepek munkaszüneti rendelete

Catana Aurel rendőrprefektus az alábbi rendeletet adta ki: Köztudomás és mihez tartás végett közlöm:

Folyó hó 24., 25. és 26-án színházi, mozi-, kabaré-, hangverseny stb. előadás szigorúan tiltva van, valamint a kávéházakban és a nyilvános helyiségekben a zenélés is tiltva van.

Április 27-én, husvét első napján vasárnap, általános munkaszünet lesz. Nyitva tarthatnak egész nap: a kávéházak, éttermek, illatszertárak és déli 1 óráig a virágüzletek. A bodegák és kocsimák bezárandók.

Hétfőn, április 28-án rendes vasárnap munkaszünet lesz. Az ezen rendelet ellen vétők szigorúan lesznek megbüntetve.

A román nagyhét istentiszteletei

A görög keleti és görög katolikus nagyhét ájtatosságai holnap kezdődnek. A görög keleti egyház istentiszteleteinek sorrendje a következő:

Csütörtökön este 7 órakor: A szent szenvedések szolgálata.

Péntek délelőtt 9 órakor: Szent órák.

Péntek délután 3 órakor: Az Ur levétele a keresztről.

Péntek este 9 órakor: Az Ur sirbátétele.

Szombat délelőtt 9 órakor: Szent Liturgia.

Vasárnap reggel 4 órakor: Feltámadás.

Vasárnap délelőtt 10 órakor: Ünneplés szentmise a székesegyházban, amelyet előkelő segédlettel Ciorogariu Romulus püspök celebrál.

Hétfőn délelőtt 10 órakor: Nagy mise, amelyet az összes kanonokok szolgáltattak.

A görög katolikus székesegyházban: Holnap: Nagycsütörtökön reggel fél 9 órakor: ünnepi nagymise, chvimsa, szentelés és lábmossa. A misét pontifikálja Frentiu Valér megyés-püspök és énekel a székesegyház énekkara Vomácska zeneművész vezetése alatt.

Délután 6 órakor: Az Ur kinszenvedésének szertartása. — Nagypénteken: délután 3 órakor: vecsernye, szentbeszéd és azután az Ur sirbátételének szertartása. — Husvét vasárnapján reggel 5 órakor Feltámadás és azután szentmise. Délelőtt fél 10 órakor ünnepi nagymise, amelyet pontifikál Frentiu Valér megyés-püspök, aki a szentbeszédet tartja. Énekel a székesegyház ünnepi énekkara zenekísérettel. Délután 4 órakor ünnepélyes vecsernye. — Husvét másodnapján reggel fél 10 órakor nagymise az olaszai plebánia templomban, pontifikálja Frentiu Valér megyés-püspök.

* Ki vesz részt az ügyvédi kongresszuson? A romániai ügyvédek május 1. és 2. napjain tartják meg Kisenevben kongresszusokat. Ezen az összejevetelen szóba kerül az ügyvédi kar sok jogos kívánsága,

kíváncsinos tehát, hogy a biharmegyei ügyvédek közül minél többen vegyenek részt a kongresszuson. Nagyváradról dr. Kiss Döme dékán és dr. Lazar Aurél kaptak kiküldetést, de jelentkezőket is szívesen látnak. Dr. Kiss Döme dékán a következőket mondta a kongresszusról:

— Ez az alkalom újból arra, hogy az ügyvédek az ország másik részében is megismertessék magukat azokkal, akik esetleg elfogultan gondolkoznak rólunk. Minél többen megyünk a kongresszusra, annál inkább elősegítjük a célt, hogy megismerjük egymást.

* Tisza-serlegavatás Budapesten. Budapestről jelentik: Tisza István gróf ösvegye a Tisza István Körnek ezüst-serleget adományozott. A Kör elhatározta, hogy évente megünnepli Tisza születésnapját s az ünnepségen a serleggel felköszöntőt mondanak. A serlegavató ünnepet tegnap este tartották a Hungáriában Tisza születésének hatvanhatodik évfordulóján. A lakoma valósággal egy táborba gyűjtötte Magyarország közéleti, társadalmi, irodalmi és kereskedelmi kiválóit. Megjelentek József Albrecht és József Ferenc főhercegek, képviselve volt a kormány, a nemzetgyűlés, a főpapság, a tábornoki kar. Az emlékbeszédet Berzeviczy Albert mondta.

* Az új maximális árak. Az ármező-állapító bizottság április hó 22-től a következő új maximális árakat állapította meg: A kenyér és lisztárak az eddigiek maradtak. Egy liter tehéntej 6 lei. Egy kiló marhahús 25 deka csonttal 23 lei. Egy éven aluli borjúhús 26 lei, I. oszt. sertéshús 40 lei, II. oszt. sertéshús 38 lei. Egy kiló olvasztott zsír 66 lei. Egy kiló bárányhús 26 lei. Aránylagosan emelték a vendéglői ételárakat is.

* Aranylakodalom. Megható és kivételes ünnepre gyűltek tegnap a Juricskay-család ismerősei a Szent László-menház kápolnájában. Juricskay László nyugalmazott telekkönyvezető tartotta aranylakodalomát hűséges hitvestársával, Buhl Gizellával. A felemelő szertartáson jelen voltak az ötven évvel ezelőtt egybekelt pár gyermekei: Juricskay Ernő törvényszéki főtitkár, Juricskay Aurél törvényszéki bíró, Juricskay Béla postai számtanácsos s Rusztek Jenőné, született Juricskay Olga. Rajtuk s az ünnepelt rokonosságán kívül a jóbarátok és tisztelők oly szép számban jelentek meg, hogy a résztvevőkkel a kápolna teljesen megtelt. Az ünnepi istentiszteletet Imrik kanonok celebrálta, ugyancsak ő tartott szíveleg ható beszédet Juricskay Lászlóhoz s feleségéhez. Érdekes, hogy Imrik több mint negyven évi papi pályafutása alatt tegnapin kívül még csak két aranylakodalmon celebrált. Istentisztelet után az öreg pár lakására tért, ahol gazdagon terített asztal várta az aranylakodalom vendégeit.

* Az Istentisztelet a Cion-templomban az ünnepekben a következőképpen kezdődik: csütörtök este fél 8, péntek este negyed 8, péntek és szombat délelőtt háromnegyed 10. Haszkora fél 11 órakor.

* Orvosi hír. Dr. Rácz Ödön szanatóriumi igazgató-főorvos külföldi utjáról hazatért.

* Hetvenezet lelt sikkasztott egy ügynök. Ifjú Weisz Bernát és fia cég feljelentést tett a rendőrségen Weisz László ügynök ellen, aki vidékre járt a cég megbízásából pénzt beszédni. Weisz László több mint 70 ezer lejt szedett fel a cég vezetői és a pénzzel nyomtalanul eltűnt. A rendőrség körözöletet adott ki Weisz László ellen.

* A pesti lapok együttes kiadásában újból megjelennek. Budapestről jelentik: A budapesti polgári napilapok együttes kiadásában újból megjelentek. Holnap a reggeli lapok már külön jelennek meg.

* Rimanóczy-utcán Kertész Reklám-üzletében divat női köpeny, kosztüm és ruhaszövetek, selyem marocen, vásznak és mosó-árak olcsóbbak, mint bárhol.

* Május elsejét megünnepli a munkásság. Nagyvárad összmunkássága improvizált formában fogja megünnepli május elsejét. Május elseje munkásünnep. Ezen a napon a világ összes munkássága leteszi a munkaszerszámot. Megállanak a gyárak, eláll egy pillanatra az élet vérkeringése. Nagyvárad munkássága is régi tradícióhoz híven fogja megünnepli a május elsejét. D. e. a Városi Színházban Heiersmans „Remény” című drámáját adják elő, délután epdig népgyűlés lesz, mely alkalommal Albani Tiron románul, dr. Rozvány Jenő magyarul fogja méltatni május elsejét.

KIURINA LEYER

egyetlen
dal-estélye

Május 5

Jegyek a Hegedűs Hírlapirodában

Harisnyát vásárolhat de jót és olcsón csakis FISCHER áruházában

Sas passage, a virág üzlettel szemben		
1-a Házi viseletre	Harisnyák	20 Lei-101
Prima flor	Harisnyák	55 Lei-101
1-a tartós selyem flor	Harisnyák	65 Lei-101
1-a selyem flor nouslin fátói	Harisnyák	90 Lei-101
1-a selyem flor békeminőségű	Harisnyák	120 Lei-101
1-a minőségű céna flor fátói	Harisnyák	140 Lei-101
Jaquard férfi	Harisnyák	90 Lei-101

Férfi soknik 15 Lei-101 a legfinomabb minőségű. Gyermekek harisnyák Sockerlik cérnák szabó-kelkelek és rövidárak leszállított árakban!

Tavaszi és nyári divat-
ujdonságaim megérkeztek

SCHWARTZ LAJOS

uriszabó, Str. Postei (Uri-utca) 5. sz.

Iskola Alapítvány - Közfizsávi Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

* Sulyos vasúti összejelzőzés Svájcban. A Svájci Távirati Iroda jelenti: Bellinzona állomás mellett az éjjel két vonat összejelző között. Az egyik vonatot a luzerni gyors, amely összejelzőzött Chisacóból érkező gyorsal. Öt vasutas és tíz utas meghalt. Eddig hat sulyos és három könnyű sebesültet szállítottak a szentgotthárdi kórházba. A sebesültek számát még nem sikerült megállapítani.

* Hubay-koncert május 11-én.

* Teljesen letörték a mexikói fölkelést. Washingtonból jelentik: A mexikói szövetség közli, hogy a kormánycsapatok megszállták több várost Yukaton félszigeten. Ezzel a mexikói fölkelésnek vége.

* BORTNIKALAP 200 lei a „Ritában.”

* A filharmoniai társaság felhívása. A társaság alapító és rendes tagjai felkértek, hogy tagsági igazolványaikat a hely kijelölése végett a társaság ellenőrének, Vidor Manó urnál (Bul. Reg. Ferd. 2., könyvkereskedés) a hangverseny napjáig bemutatni szíveskedjenek, mert ellenesetben úgy tekintetnek, mint a kik a kedvezményt nem óhajtják igénybe venni.

* Vászón, fehérenemű, asztalneműek, szőnyeg, függöny, egy és asztalterítők legolcsóbban Czillér Imre nagyáruházában.

* Regele Ferdinánd (Rákóczi) uton legolcsóbb bevásárlási forrás női divatárúkbán. Consum áruház Moskovits-palota sarok.

* Mária csemege I drb. 5 ei Benedeknél

Iszósosan
és olcsón öltözködhettek, ha

SZÖVETET

és boltjárát

kizárólag **SZÉKELY**

posztóáruházában vásárolunk
Str. Avram Iancu (Kossuth)-utca

5

Róth M. utóda

uridivat üzlete

Plaia Regina Maria (Bómer)-tér 3 sz.

üzlet újjáalakítása miatt kalapokat a legdivatosabb formában és színekben,

Ita kalap ————— 340 Lei
Borsalino ————— 600 Lei
Habig ————— 5—600 Lei
Gummi kabát ————— 680 Lei

és az összes uridivatcikkeket minden elfogadható árban árusít. —

Róth M. utóda

uridivat üzlete

Plaia Regina Maria (Bómer)-tér 3 sz.

Ingzeilrek, hatások .....

* Igynk kizárólag Dreher-Haggenmacher sör! Mindenütt kapható már!

* „Kegyelet” temetkezés a Sas alatt.

* A Színház és Társaság. Tóth Sándor lapja ma kétségtelenül a legkedveltebb és legolvasottabb lapok egyike az országban. A Nagyváradon is rendkívül népszerű lap közelebről egy „nagyváradai számot” ad ki, melyben fényképekben, rajzokban, ötletes, eleven cikkeiben számol be a váradai művészvilág érdekességein kívül a mozi, sport, társasági élet eseményeivel. A lap legutóbb megjelent *husvét albuma* minden elismerést megérdemel úgy tartalmánál, mint külső kiállításánál fogja. A Színház és Társaság minden vasárnap kapható Nagyváradon, egy szám ára 10 lei. Kiadóhivatal: Cluj-Kolozsvár, Hotel Transylvánia.

Divaleponge, gyapjúdelain .....

* Keszenbaum Juliska fűzősalonjában, Rákóczi-ut a legfinomabb kézzel hímzett női fehérenemű kapható.

* Női és férfi divatszövegek, divatcreppek, marocainok és sponge újdonságok Czillér Imre nagyáruházában.

* RITA ÚJDONSÁGAI FELTÜNŐK Telek-u. 24.

.....grenadinek, iheriyk, legolcsóbban, Leiner Máriánál

* Kiállítást rendeztem üzletem kirakataiban. Elsőrendű jó árak, első árak feltüntetve, sok újdonság érkezett. Tisztelettel Tarsoly János vaskereskedő, Sas-passage.

* Benedek szelet I drb. 4 lei Benedeknél

SZÍNHÁZ

— A Cigány. Vasárnap este lesz Szigligeti Ede örökéletű énekes népszínművének, a Cigánynak hosszabb phentetés után új betanulásban, bérleten kívüli első előadása az idei szezonban. A társulat legjobb erői játszik a Cigány főszerepeit. A címszerepet Tóth Elekől fogjuk látni, kinek ez a szerep egyik legművészebb alkotása lesz. Rózsit Jósika Mici játsza.

— Mihályiné két lánya. Teljes sikerrel és kifogástalan összességű előadásban mutatta be a színház e kitűnő vigjátékot, melyet kedden este B) bérletben megismétel a bemutató előadás szereplőivel a társulat.

— Kék postakocsi. Vasárnap délután e táncos operette lesz a színház műsorán. Ez lesz a Kék postakocsi operettnek az első délutáni előadása, melynek főszerepeit Kovács Kató, Zilahy, Pozány Janka, Borovszky, Pattantyus, Galambos, Vigh és Madas játszik.

— Lili báróné és Aranyamadar. Hétfőn délután az utóbbi évek legsikerültebb operettje, a Lili báróné lesz a színház műsorán mérsékelt helyárrakkal, Kovács Katóval a címszerepben. A többi szerepeket Zilahy, Borovszky, Misoga, Harsányi, Pattantyus játszik. Kedden délután az Aranyamadar operette kerül színre ugyancsak mérsékelt helyárrakkal. Ugy az est, mint a délutáni előadásokra a színpadok dacára a rendező pénzért órákon meg lehet váltani a jegyeket.

— Hevesi Piroška és Pfeiffer Alfréd matinéja a színházban. A jövő hét vasárnap délelőtti, május hó 4-én, délelőtti 11 órai kezdettel a színház igazgatósága egy matiné keretében vendégül látja a külföld és Románia egyik legkiválóbb zongoraművésznőjét, Hevesi Piroskát, aki Kolozsvárról az idei szezonban már tízedik koncertjét rendezte, amelyet mind zsúfolt házak előtt, nagy ünnepekhez közepelelt játszottak le. Ugyanezen a matinéon lép fel Pfeiffer Alfréd, a külföldet bejárta híres bassista, akinek zenés orgánuma bizonyára nagy feltűnést fog kelteni.

A színház kitűnő operagyűjtéséből is föllépnek Bak-say és Felek, akiket Várad karnagy fog kísérni. A matiné mérsékelt helyárrak mellett lesz megtartva, melyre jegyeket már vasárnap reggel meg lehet váltani.

MOZI

— A Dorian-filmszínházban ma, csütörtökön, valamint pénteken és szombaton román nagyhét miatt nincs előadás. Vasárnap lesz a bemutatója „A fakir titka” című slágerfilmnek, amelyben a szép Fern Andra és a kitűnő Alfonz Fryland játszanak. Itt adjuk a közönség tudomására, hogy a husvét sorsolást a 2194. számú sorsjegy nyerte meg. Ezen sorsjegy felmutatója a cukorral megtöltött tojást a Dorian-filmszínház irodájában átveheti.

KÖZGAZDASÁG

A bíróság megsemmisítette a kolozsvári Banca Centrala közgyűlési határozatait

Kolozsvárról jelentik: Erdély közgazdasági életének sokatlan szennyezése van. Évek óta visszamenőleg nem történt meg, sőt Erdélyben a legregibb közgazdasági szakemberek sem emlékeznek rá, hogy akadt volna tekintélyes bank, amelynek közgyűlési határozatait a bíróság megsemmisítette volna.

Tegnap terjedt el a híre annak, hogy a kolozsvári Banca Centrala múlt évi közgyűlésének összes határozatait a kir. törvényszék megsemmisítette és elrendelte, hogy új közgyűlést hívjanak egybe.

A bank részvényeseinek egy tekintélyes része nemcsak a közgyűlésen, de a törvényszék előtt is a bank igazgatóságát sulyos alapszabálysértésekkel vádolta meg és többszöri tárgyalás és számtalan tanu megaiigatása után a törvényszék a vádak egy részének helyét adott és megakozta az utóbbi évek legerdekesebb ítéletét.

— Megvásárolták a lakók a Grámházat. A Vlahuta-utca (Szent János) 1. számú házat a Vasöntőde és Gépgyár r.t. vásárolta meg. Ez a ház tíz üzlethelyiségből s egy lakásból áll, amelyeknek bérét a törvény alapján fel kellett volna emelni. A lakók összeállították s elhatározták, hogy megvásárolják az üzleteket. Erdős Zsigmond, a vasöntőde igazgatója e szándékukban elősegítette őket s a vétel sikerült. Összesen egy és fél millió leiert vásárolták meg, a legtöbbet Lőrincz Móni fizette, 400.000 lejért lett a tulajdonosa az általa bérelt üzletnek. Minden bérlő me már tulajdonosa az üzletnek. Ez a második társasház Nagyváradon.

NYILTÉR

Weisz László

helyi ügynökünk cégünkől kilépett és nevünkben semminemű ténykedést nem gyakorolhat. Ifj. Weisz Bernáth r. t.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon rokonok, jóbarátok és ismerősök, kik felejtethetetlen jó férjem és édes apánk halála alkalmával mélységes fájdalomunkat részvételükkel enyhíteni igyekeztek, ezuton fogadják hálás köszönetünket.

őzv. Hotya Jánosné és családja.

TÓZSDE

Zürich, április 23. Nyitás: Newyork 565 fél, London 2486 fél, Páris 3840, Bukarest 297 fél, Budapest 0.075.

Bukarest, április 23. Zárlat: Devizák: Páris 1265, London 844, Newyork 193, Milánó 168, Zürich 34, Bécs 27 fél.

Valuták: leva 130, font 820, frank 1225 svájci 3350, lira 850, dinár 235, dollár 192 fél, osztrák 27, magyar 25, szokol 570.

Zürich, április 23. Zárlat: Berlin 10 0-a 130 fél, Amsterdam 210 fél, Newyork 565, London 2486, Páris 3840, Milánó 2540, Prága 1670, Budapest 0.075, Belgrád 705, Bukarest 297 fél, Bécs 0.0079 hétny.

Budapest, április 23. A szerdai értékpapírpia zárlata: Angol-Magy. 84, Hazai B. 298, Magy. H. 738, Leszám. 112, Olasz. 29.7505, Osztr. H. 229, Salgó 767, Rima 153, Közuti 36, Déli 86, Allamv. 705, Bosny. Ag. 77, Földhitelb. 480, Hermes 67, Ingatlanb. 300, Forgalmib. 63, Keresk. H. 42, Mercur 20, Keresk. b. 1605, Belv. tak. 40, Egy. Bpest főv. 255, Magy. Ált. Tak. 209, Pesti Hazai Első 5320, Borsod-Misk. 175, Concordia 60, Első bp. gőz 176, Gizella 79, Hungária gőzm. 140, Viktória 313, Beocsini 1400, Borsodi szén 195, Szászvári 485, Kohó 685, Drasche 365, Magnezit 2850, M. Ált. kőszén 352, Ujlaki 325, Urikányi 1025, Globus 60, Csáky 25, Fegyver 1500, Ganz-Danub. 4475, Ganz-Vill. 2200, Gy-rffy-Wolf 100, Hoffner 200, Láng 195, Lipták 17.250, Rössemann 70, Schlick 107, Schuller 55, Teudloff 128, Wörner 24, Osztr. légsz. 1000, Baróti szesz 9500, Boni 110, Danica 175, Egisz 61, Izzó 760, Flóra 132, Goldberger 164, Hungária műtr. 310, Karton 104, Klostild 110, Cukoripar 3600, Österm. 360, Rugyanta 518, Vasúti forg. 270, Marosb. petr. 140, Mezőg. ipar 628, Ocean 40, Olajipar 119, Phöbus 52, Villányi p. 62, Zagyvasz. 37, Ált. fp. (Mercur) 6500, Egy. fa 40, Guttmann 510, Lignum-Tröst 120, Neuschloss-Lichtig 8, Uj Ofa 605, Rázb. 185, Szlavona 116, Union d. Usines 2900, Zabolai 173, Zenta és rosk. 200, Adria 1700, Atlantica 47, Levante 338.

Megnyilt

Színház-u. 4. sz. a. Adorján-palota

Pölöskei

hölgyfodrászmester szalonja

Végezzük a legmodernebb hajfestéseket minden szín árnyalatban. — Ondulatio, hajápolás, hajmosás, manicűr, művészi hajmunkák, baba hajvágás.

Higénikus kiszolgálás.

Elismert jó minőségű és tetszetős kivitelű

fedélcserépet

mint: 263 számú falcs-, hódfarku-, közönséges téglazert- és gerincecserép (duda), valamint nyers falazásra (Robbau) alkalmas

világos színű géptéglát

es kezevert téglazéteglát, szállít minden mennyiségben, fix számlára és bizományba.

„CONCORDIA” Téglagyár R.T.

Carpiniş. Sürgönyeim: Concordia Carpiniş.

Telefon szám 7. Telefon szám 7.

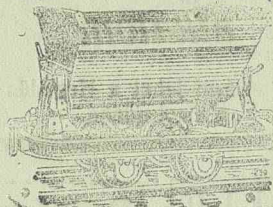
Ugyanott e. adó 24 óráig, keveset használt fűtőanyag

Az előkelő világ cipőkrémje

Lehmann & Leyrer A. G. Martin Eichelgrin & Co
Wien Frankfurt (M.)

Próbatú bárcsési
raktárhoz szállítató.

Minden nyomtat
és méret szerint

Vágányok, sínok, váltók és fordítókörögek. Buktató és különleges hcsok erdei vasúti truckok. Alkatrészek: Drótkötél pálya. — szállítási eszközök. Vezérképviselet Románia számára.

Uzinele Lanz S. A. Bucuresii Strada Ba-tiste 14 bis.

Egy öltöny 800 Leiba
elkészítése 800 kerül

Jobb munkát kap, mint a lőterem. Minden e szak-mába vágó munkákat a legolcsóbban készítik:

SCHMEIER URI SZABO
Oradea-Mare, Str. Cogălniceanu (Várady Zs.-utca) 2

STAR CSERÉP
ORADEA-MARE - NAGYVÁRAD

Star 1925-ös cserép
Star francia cserép
Star kétfülvű szalag cserép
Star egyfülvű szalag cserép
Star hódfarku lapos cserép
Star prima fali téglá.

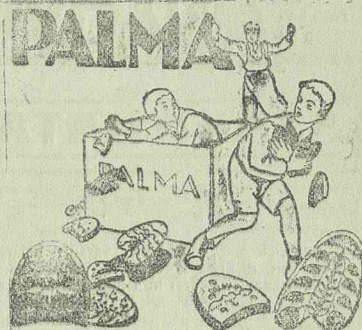
Arverési hirdetmény

Közhírré tesszük, hogy a. hó 24 én. délután 4 órakor dr. Joan Hica közjegyző Buw. Regele Ferdinand 17. szám alatti irodahelyiségében, nevezett közjegyző közbenjöttével Zisu Rosner bacani kereskedő számlájára, és veszélyére nyilvánosan elárvereztünk 164, azaz egyszázhatvan-negy q. búzát, 580 le: q-entű kiküldetési ár mellett.

Az árumennyiség Oradea-Maren, a Stefánia műmalomban tárol, ahol a nap bármely szakában, üzemi órák alatt megtekinthető. Az árverés megkezdése előtt minden árverező köteles a ki-küldetési ár 20 százalékát bántapenzúl az eljáró közjegyző kezéhez letenni, vételi esetén pedig a bántapenz beszámításával a vételárat nyomban kifizetni. Az áru kiküldetési áron alul is árverés alá bocsátatik, illetve eladatik. Minőség tekintetében sz. valóságát nem vállalunk és utólagos kifogásokat semmi tekintetben sem acceptálunk. Vételi illeték vevőt terheli. A megvett áru 24 órában belül e. szállítandó.

Oradea-Mare, la 22 Aprino 1924

Banca Frontiera pentru Comerț
Industria S. A. din Oradea-Mare.

kaucuk sarok és kaucuk talp

Viselik gyermekek és fel-nöttek, mert tartós, olcsó és kellemes viselet

Lloyd 2548

HAVRE — NEW-YORK
GYORSPOSTAJÁRATOK

KANADA - KUBA MEXIKO - NOW-ORLEANS
HAITI - ANTILLAK - EKSZAKAMERIKA tele

Felvilágosításokat nyújt
Soc. „SARNIA” Pasagiul Comedia Bucuresii
és „RECLAMA” Cluj

Gyárilag készítünk állandóan raktáron tartunk:

**Nyugagyakat, különféle
vasmozsdót, összerakha-
ható vasagyat, ágysod-
ronyt, székiüléslapokat,**

elváialunk mindennemű ia és vas tömeg munkát a legolcsóbb árban

„Glória”

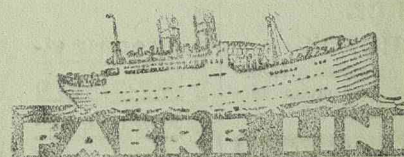
Oradea-Mare
Str. Iosif Vulcan No. 10.

Kárpitos

munkákat a legszebb kivitelben ju-tányos árban készít

Fényes Zsigmond

Regele Ferdinand (Rákóczi)-ut 10. sz. Stern-palota.
Kész hencserek állandóan raktáron.

FRANCIA HAJOZASI TARSASAG

Direkt vonalak átszállás nélkül:

CONSTANTA direkt NEW-YORK

CONSTANTA-JAFFA-MARSEILLE

CONSTANTA — CANADA

CONSTANTA DEL-AMERIKA

Felvilágosításokért és jegyek iránt lesei érdeklődni:

„SARNIA” Pasagiul Comedia, BUKAREST,
és „RECLAMA” CLUJ.

A legkisebb hirdetés ára 30 lei

A NAGYVÁRAD APRÓHIRDETÉSEI

Egy sor ára 3 lei, vastag betűs 6 lei

ELSZAKITHATATLAN

KÉK MUNKÁS, VÁSZON ÉS SZÖVET RUHÁK
"INDUSTRIA" RUHAÜZEM
ORADEA-MARE, CALEA VICTORIEI No. 1.

Központban eladó egy emeletes sarok bérház. Cim a kiadóban. 766

Sürgősen eladó nagyon szép itt készült átvett perzsaszőnyeg, Boul. Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 30. Szász. 743H

Levelezés

"12345", "Hűség", "Realis" jellegű levelek van a kiadóba. Kérjük átvenni. 765

LAKÁS

Atadnám vagy elcserélném forgalmas utcában levő trafiknak alkalmas helyiséggel bíró egy szobás konyhás lakásom. Ajánlatokat "12345" jellegűre a kiadóba kérek. 733

Magas lelépésért keresek egyszerű 1 szobás, konyhás lakást bárhol. Ügynököt díjazok. Cimeket a kiadóba sürgősen kérek. 764

Alkalmazás

Ko mefestő segéd azonnali belépésre felvétetik a Krisztályi gőzmosógárban Cluj Kolozsvár. 742

Háromtagú családnak tisztességes mindenféle leány ki a főzéshez is ért jó bizonyítványa van azonnali felvétetik. Cuza Voda Szacs vay-u. 19.

Magános urinő házvezetőnek ajánlik. Sal Ferenc-u. 15. Domjánánál. 767

Segédet (románul tudó előnyben) és bolti szolgát felvesz Vadász és London fűszer- és csemegekereskedése. 755

Koosis főlvétetik Falk kegyvárba, Str. Pasteur (Kórház-u.). 757H

Egy fiatal villanyszerelősegédet keres a Salonta-Marei Villanytelep. 754

Tanulókat jobb izraelita családból szombat megtartásával, fizetéssel vagy ellátással felveszek: Salomon, rezontó és esztérgályos Str. Calea Victoria (Kolozsvári-utca) 33. 715

Perfekt szobaleányt felvesz Ullmann Istvánné, Pista Mihai Viteazul (Nagyipiac-ter) 11/a (Ullmann-palota). 753

Intelligens öz. nő gazdaszszonyi vagy szakácsnői állást keres május 1-re. Cim Strada Darabanyilor (Rukovszky-ut) 16. sz. Házfelügyelőnél. 761

Mindenféle azonnali belépésre felvétetik. Cim a kiadóhivatalban. 763

Antik butorok

secreterek, leszálított árban kaphatók.

STERNBERG

Kishidó. 5

kályhák

különböző színekben raktáron, 2500 Letől kaphatók valamint átrakásokat és javításokat vállal

Varga György
kályhás mester
Strada Berkovici No. 33.

Adás-vétel

Eladó várad határon kocsma 3 szobás lakás 60 lóra álló 150 ezer Lei. Félix-fürdő mellett magánház villának vendéglőnek is alkalmas 80 ezer Lei esetleg bérbeadó. Weisz Gizi Nyomda-u. 4. 37

Eladó Reg. Ferdinand (Rákóczi)-uton üzlet, házak Nagypiac-terén 2 emeletes ház mind beköltözhető van a város minden utcáján házak, szőlők, lakások, üzletek, gyárhelyiségek. Weisz Gizi Nyomda-u. 4. 40

Mahagóni háló elutazás miatt olcsón eladó. Hentes-u. 7. 747H

Eladó Szacs vay-utca modern magánház beköltözhető az egész 2 parkettás fürdőszobás lakással 200 ezer. Weisz Gizi Nyomda-utca 4. 38

Társas-utazás Párisba

Részvétel az olimpia football-mérkőzéseken

Autókirándulások

Versailles-ba és Páris környékére

Legpompásabb és legolcsóbb alkalom

Jelentkezni lehet a Hegedűs Hirlapirodába

Bizományba elfogadok bármilyen teherneműt, porcellánokat, szőnyegeket és képeket. Boulevardul Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 30. Jobbra. Szász. 64

Zöld csempe és beépítendő teljesen új kád eladó. Bu. Reg. Ferdinand (Rákóczi-ut) 30. Jobbra. Szász. 282H

Eladó Szent János-utca 29. és Szacs vay-u. 70. számú házak, beköltözhető, kedvező fizetéssel. Weisz Gizi Str. Tipografiei (Nyomda-utca) 4. 41

Házak eladók. Házaladási megbízásokat vállalunk. — Kölosönököt megszerzünk. Magánpenzeket, jutalékkal kihegyezünk. Adásvételi R-t Parcul Traian 12. Ertesítés délután. 5

Eladó szövöszkek megkezdett szövöggel, diván három székkel, ág, négy fiókos commode, salontutor, Str. Berkovits Ferenc-utca 8. 758H

Fényképezőgép 9x12-es Doppelanastigmat, kiűnő gyártmányu, teljes felszereléssel eladó. Str. A. Lancu (Kossuth-utca) 4., házmeztérnél. 756H

Fodrászüzlet központban, forgalmas utcán eladó. Cimeket kiadóba kérek. 760

Eladó ebédli kredenc asztallal, szalon garnitúra, ág, éjjeli szekrény, matrac, mosdó márványos, képek stb. Ertekezni Pajza Sclauch-ter 18. 755

Különbözők

Jól bevezetett Ipari magánvállalat (vegyipari vállalat előnyben) agilis munkaerővel és egy negyed millió leivel betársulnak. Ajánlatok "Leteiner és kereskedő" jellegűre a kiadóhivatalába keretnek.

Gépaajourazást jól és olcsón készit Erbsztinné, Str. Cuza Voda (Szacs vay-u.) 28 vagy Szataroveszky-utca 11. sz.

Plissé és gouvre munkák rendkívül olcsó árban készitnek Str. Alexandri (Teleky-u.) 22. kapuval szembe.

Budapestre utazom, megbízások lelkiismeretes intézésére vállalkozom. Cim a kiadóban. 739

Magánpenzt legbiztosabb fedezettel sürgősen keresünk, pénzkölcsönöket, különbözőbejárati butorozott szobákat, lakásokat leggyorsabban közvetitünk. Iroda: Str. Ep. Pavel-utca 5. 741

Kölosönök folyositattak. — Lotz, Csók, Karlowski képek eladók, Stern-palota II. emelet 10. 762

Női és férfi

gummi kabátok
porköpeny, munkásköpeny, gépészruhák, gyermek és férfiruhák legolcsóbb árban kaphatók

Singer Áronnál

Nic. Jorga (Zöldia-utca) 8. Kramer Áronnal szemben.

ARANY BEVALTÓ

Horváth Imre

Del'Orto mellett

ARANY! EZÜST
BRILLIÁNS
GYÉMÁNT
PLATINA
BEVALTAS

Ismét magas árban

VESZÉK

ARANY

EZÜST

és brilliáns tárgyakat

KLEIN

Gézerárubáz Avram Iancu

(Kossuth Lajos)-utca 4 szám

MUSIK FÜR ALLE

összes füzetei kaphatók a Hegedűs Hirlapiroda zeneműos.tályában.

Brilláns!

platinát, törmellék aranyat és ezüstöt magas árban veszek.

KOHN HENRIK ékszerész

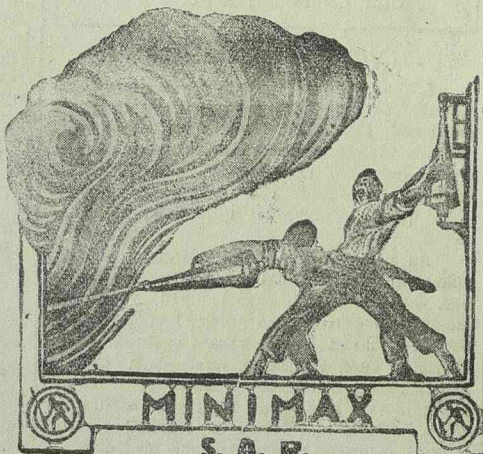
Strada Avram Iancu (volt Kossuth Lajos-utca) 7. sz.

MALOMÉPÍTŐ R.T.

ORADEA-MARE

Feljavit átalakit MALMOKAT a legteljesebb felelősség mellett. — Gyártja és raktáron tartja az összes modern malomgépeket.

Tűz nem terjed házadban „Minimax” hakeznél van

S. A. R.

BUCURESTI, Bd. I. C. BRATIANU No. 3.

Különleges típusok minden egyes tüzesetre.

135 ember-életet mentett meg a biztos haláltól. Mérföldtellen értéktű kincseket a megsemmisültéstől.

Az egész világon eddig 3 millió készülék kelt el. — 70.000 tüzet oltott el már.

Sonnenfeld Adolf nyomda. Rész. Tűz.